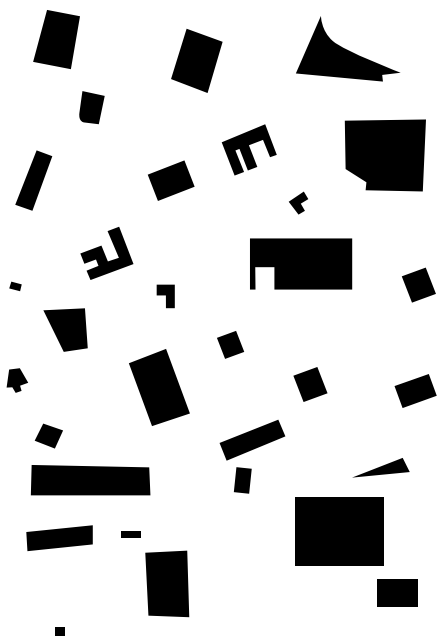

Braakliggende terreinen in Haarlem

De Haarlemse landschapsarchitecten Martijn Al en Elizabeth Keller presenteren met 'Tussentijds Ruimtegebruik' twee ideeën voor braakliggende terreinen in de stad Haarlem. Eerder lieten zij met de expositie 'BRAAK in Haarlem' in het ABC zien dat er verspreid over de stad een oppervlakte groter dan de gehele Haarlemmerhout braak ligt. Zowel politiek als inwoners van Haarlem reageerden hierop. Met deze tweede expositie willen zij het publiek en zeker de betrokken partijen inspireren met concrete mogelijkheden voor deze, vaak door hekwerken omgeven, 'doelloze' plekken.

Met de installatie 'Tussentijds ruimtegebruik' schetsen de landschapsarchitecten Al en Keller twee beelden hoe Haarlem invulling kan geven aan het tijdelijk gebruik van braakliggende terreinen in de stad. Bij de door hen voorgestelde en getoonde tijdelijke invullingen van de braakliggende terreinen, wordt aansluiting gezocht bij de historie en context van de stad Haarlem. Naast het toevoegen van gebruiksmogelijkheden worden de plekken heel specifiek ingezet om de identiteit van Haarlem te versterken. Zo wordt bij de voorstellen aangesloten op de historie van Haarlem als bloemenstad en op het beleid van de gemeente om klimaat neutraal te worden.

Braakliggende terreinen in Haarlem

Haarlemmerhout

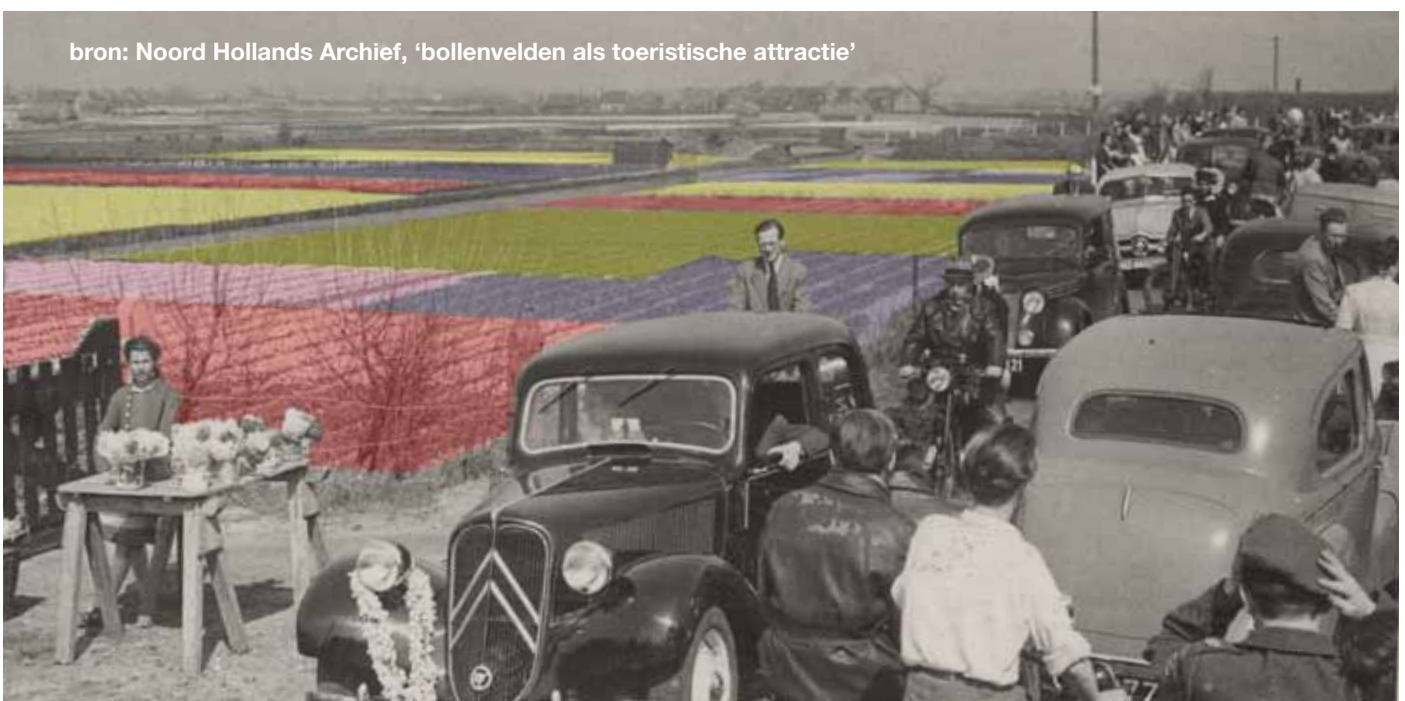
Haarlem weer écht Bloemenstad

Velden met tulpen, hyacinten en narcissen verschijnen op de braakliggende terreinen. Midden in de stad ontstaan zo kleurrijke tijdelijke parkjes om in te flaneren. Het biedt Haarlem kansen weer dé bloemenstad te zijn van Nederland.

Nationaal en internationaal staat Haarlem al sinds de 17de eeuw bekend als Bloemenstad van Nederland. De geestgronden in de duinrand tussen Haarlem en Leiden blijken ideaal te zijn voor de teelt van bolgewassen. Haarlem profileert zich sterk en is lange tijd het bruisende middelpunt van de teelt en handel in bloembollen. De streek raakt bekend als de Duin- en Bollenstreek. De internationale tulpenmanie kent hier zijn hoogtepunt: in 1635 wordt een tulpenbol verhandeld voor maar liefst 6.000 gulden, destijds de prijs van een Amsterdams grachtenpand.

Alhoewel Haarlem nog altijd bloemenstad is in naam, is de relatie tegenwoordig niet meer zo zichtbaar. Met name doordat veel Haarlemse bollenvelden in de twintigste eeuw bebouwd zijn geraakt, zijn liefhebbers en toeristen aangewezen op bollenvelden ver buiten Haarlem.

Tijdelijke invulling van braakliggende terreinen biedt Haarlem de mogelijkheid kleur te geven aan het imago als Bloemenstad. Door de bollen de stad in te halen worden deze terreinen met recht 'dependances van de geestgronden'. Op verrassende plekken in de stad ontstaan plukvelden, spontane bloemenmarkten, fijne plekken voor buurtborrels en fotoreportages en nieuwe toeristische routes door de stad. Braakliggende terreinen in uitbundige bloei zijn te zien vanuit de boten op het Spaarne. Vanaf het vroege voorjaar: krokussen, narcissen, hyacinten en tulpen. In de nazomer: anjers, dahlia's, gladiolen en lelies. 'Haarlem Bloemenstad' laat de nu nog afgesloten terreinen weer deel uitmaken van de openbare ruimte.

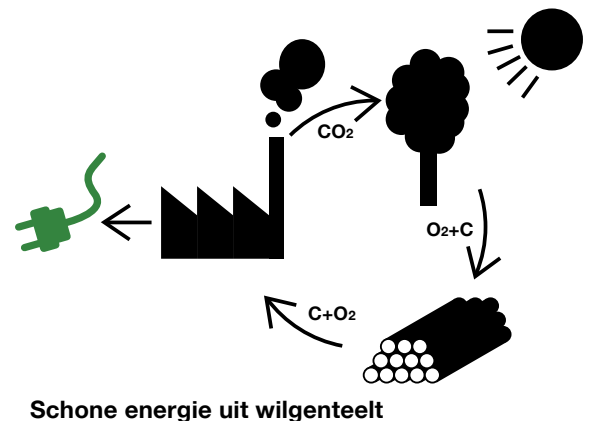

Nieuwe energie voor Haarlem

Een wilgendoolhof, een mountainbike-parcours, natuur-speelplaats, wilgenvlecht-workshops, oogstfeesten met de buurt: tegelijkertijd met het verminderen van de CO₂ uitstoot door schone energie te leveren nodigt deze tijdelijke invulling buurtbewoners uit voor aan ander gebruik van hun buurt.

Gemeente Haarlem heeft de doelstelling om als stad in 2030 klimaatneutraal te worden. Aansluitend op dit beleid stellen we voor om energieplantages te planten. Wanneer op alle locaties energie geteeld zou worden levert dit een opbrengst op van ruim 250.000 kWh schone energie. Dit is vergelijkbaar met zo'n 30.000 m³ aardgas en een besparing van de CO₂ uitstoot van ongeveer 50 ton per jaar! De nabijgelegen bio-energiecentrale bij Alkmaar zou de biomassa kunnen verwerken.

De tijdelijkheid van de invulling met wilgenplantages is duidelijk, want na vier jaar wordt de teelt geoogst en is er ruimte voor de definitieve invulling. Of natuurlijk een nieuwe ronde van wilgenteelt. En in de tussentijd onverwachte natuur in de stad!

Martijn AI landschapsarchitect MLA

Martijn AI (1976) staat voor ontwerpen die het karakter van de plek versterken met een krachtig beeld. Hij streeft naar heldere concepten die voortbouwen op de eigenheid en de historie van de plek. De ontwerpen bieden ruimte voor gebruik, zijn duurzaam en ontwikkelen zich onder invloed van de tijd. Zijn missie is de belevingskracht van landschappen en stedelijke buitenruimtes te versterken.

Bij zijn werk voor OKRA, Veenbos & Bosch en Rijnboutt heeft hij zo'n 11 jaar ervaring opgedaan in het ontwerp van landschappen, stedelijke buitenruimtes en tuinen. Hij heeft onder andere gewerkt aan het herinrichtingsplan voor de boulevard van Egmond aan zee, de buitenruimte van jaren zestig wijk Oosterwei in Gouda en de terreininrichting van het revalidatiecentrum voor blinden en slechtzienden in Apeldoorn.

In 2011 is Martijn gestart als zelfstandig tuin- en landschapsarchitect. Voorbeelden van projecten van zijn bureau zijn het met de 1e vakjury prijs beloonde ontwerp voor het Keizer Karelplein in Nijmegen, de gerealiseerde demonstratietuin in Appeltern, het genomineerde ontwerp voor het meubilair van het Vondelpark in Amsterdam en de genomineerde European 2011 inzending voor de dorpsuitbreiding van Allerød te Denemarken. In 2012 ontving hij een talentontwikkeling-stipendium van het Stimuleringsfonds voor Architectuur voor een ontwerp onderzoek naar de IJsselmeerregio.

www.martijnai.nl

Elizabeth Keller landschapsarchitect MSc

Elizabeth Keller (1975) werkt als zelfstandig landschapsarchitect aan ruimtelijke opgaven. Elizabeth kenmerkt zich door haar oorspronkelijkheid, bevlogenheid en plezier. Met een open geest en onderzoekende houding streeft zij naar mooie, prettige ruimtes waar de beleving van de gebruikers en de functies van de plek centraal staan.

In haar ontwerpen koppelt zij de drie componenten: de wensen van de opdrachtgever, de identiteit van de plek in zijn omgeving en historie, en haar eigen vakmanschap en inspiratie. Haar interesse gaat daarbij uit naar de interactie tussen landschap, architectuur en natuur. Wanneer de opgave zich ervoor leent zoekt zij de samenwerking met andere disciplines zoals architectuur, industriële vormgeving en ecologie.

Elizabeth studeerde bos- en natuurbeheer aan Larenstein en vervolgens landschapsarchitectuur aan Wageningen Universiteit en aan de Academie van Bouwkunst in Amsterdam. Ondertussen werkte zij bij diverse ontwerp bureaus, waar onder Bureau Hosper in Haarlem. Daar heeft Elizabeth onder meer gewerkt aan ontwerpen voor het Zonnehuisterrein in Amstelveen, de landschappelijke inpassing van de Nieuwe Hollandse Brug en aan Watervrijstaat Gaasperdam, een opgave voor de Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam. Sinds 2010 werkt Elizabeth zelfstandig onder de naam Atelier Elizabeth Keller.

www.atelierelizabethkeller.nl

Elizabeth Keller en Martijn Al willen grauwe en verlaten terreinen in de stad veranderen in fijne en levendige plekken.

FOTO UNITED PHOTOS/PAUL VREEKER

Met de expositie Tussentijds Ruimtegebruik is de lente in het ABC losgebarsten Bloemen en wilgen op kale terreinen

DOOR HENK GEIST

HAARLEM - Het KNMI voorspelt een weekeinde met Siberische weersomstandigheden. Maar in het ABC Architectuurcentrum is de lente gisteren al losgebarsten.

Het ruikt in het ABC naar voorjaarsbloemen. Dat is te danken aan de tentoonstelling Tussentijds Ruimtegebruik. De Haarlemse landschapsarchitecten Martijn Al en Elizabeth Keller presenteren op deze expositie hun ideeën voor tijdelijke invulling van braakliggende terreinen in hun woonplaats.

Door het stilvallen van de bouw ziet de stad zich met

steeds meer kale en vooral lelijkke terreinen opgezadeld. Bij elkaar opgeteld gaat het om een grondgebied ruimschoots groter dan de Haarlemmerhout. De twee landschapsarchitecten hadden dat vorig jaar al op een expositie in beeld gebracht. Met deze veelal door hekwerken omgeven terreinen kun je leuke dingen doen, opperden Keller en Al toen.

Voor de nieuwe expositie, verdeeld over twee zalen, hebben ze nu twee ideeën uitgewerkt. Keller: „Daarmee willen we laten zien hoe je als stad met deze plekken om kunt gaan en hoe je zo de levendigheid van Haarlem kunt vergroten. Je

kunt die terreinen allemaal vullen met volkstuinjes of stadslandbouw, ook welkom, maar onze ideeën sluiten aan bij de historie van Haarlem en versterken de identiteit van de stad.”

En dus is de eerste zaal gevuld met geurige bloemen. Kale zandvlaktes willen Keller en Al omtoveren in velden met tulpen, hyacinten en narcissen. Al: „Het biedt Haarlem de kans om weer dé bloemenstad van Nederland te worden. Haarlem staat al sinds de 17de eeuw als zodanig bekend, de tulpenmanie kende hier haar hoogtepunt. Maar dat is niet meer zichtbaar. De Haarlemse bollen-

velden zijn bebouwd geraakt, je moet daarvoor nu ver buiten de stad zijn. Door de bollen de stad weer in te halen ontstaan hier dependances van de bollenvelden, op verrassende plekken krijg je plukvelden, spontane bloemenmarkten, met ruimte voor buurtborrels of nieuwe toeristische routes. En in de nazomer kun je er dahlia's, anjers, gladiolen of andere herfstbloemen planten.”

De tweede ruimte is ingericht als wilgenbos, waarmee Keller en Al inhaken op het Haarlemse streven naar een klimaatneutrale stad. Braakliggende terreinen die worden ingericht als wilgenbos dragen daar aan bij. Aan

de ene kant neemt het bos CO₂ op en aan de andere kant kan na verloop van tijd het hout worden gebruikt in biocentrales en levert het dus energie op. „Maar daarnaast kan het bos worden gebruikt als doolhof, kinderspeelplaats, mountainbikeroute of voor kerstmarkten”, oppert Keller, „het geeft aanleiding tot vele nieuwe vormen van gebruik. Met onze voorstellen kun je grauwe en verlaten terreinen in de stad veranderen in fijne en levendige plekken met een positief imago.”

De expositie Tussentijds Ruimtegebruik is tot en met 10 april te zien in het ABC Architectuurcentrum, Groot Heiligland 47 in Haarlem, de toegang is gratis.

